

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពដំណាំស្រូវកម្រិតខ្ពស់នៅតំបន់ទន្លេសាប

Tonle Sap Technology Demonstrations for Productivity Enhancement
(TSTD - TA 7305-CAM)

សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសស្តីពី
ដំណាំសណ្តែកបាយ លើដីស្រែ
មុន និងក្រោយស្រូវចាស់

ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៣

តារាងមាតិកា

លេខកថា	1
១.សេចក្តីផ្តើម	2
២.ការដាំដុះដំណាំសណ្តែកបាយ	2
២-១. ពូជសណ្តែកបាយដែលនិយមប្រើប្រាស់	2
២-២. ការជ្រើសរើសពូជ និងការរៀបចំគ្រាប់មុនដាំ.....	3
២-៣- ការរៀបចំធ្វើដីកំប៉ុស្ត.....	3
២-៣-១ វត្ថុធាតុជុំវិញធ្វើដីកំប៉ុស្តគោក	
២-៣-២. វិធីធ្វើដីកំប៉ុស្តគោក	
២-៤. វិធីសាស្ត្រដាំដុះ.....	5
២-៤-១. ការដាំដុះដោយបុកជារណ្តៅ	
២-៤-២. ការដាំដោយឆ្លុតគន្លងជាជួរ	
២-៤-៣. ការដាំដោយព្រួស	
២-៥. ការដករំលស់កូន.....	7
២-៦. ការប្រើប្រាស់ដី	8
២-៦-១. ដីគីមី	
២-៦-២. ដីលាមកគោ និងដីកំប៉ុស្ត	
២-៧. ការកំចាត់ស្មៅចង្រៃ.....	9
២-៨. ជម្ងឺ និងសត្វល្អិតលើដំណាំសណ្តែកបាយ វិធីការពារ និង កំចាត់	9
២-៨-១. ជម្ងឺសណ្តែកបួស	
២-៨-២. ជម្ងឺអុចពណ៌ឆ្មោតលើស្លឹកសណ្តែកបាយ	
២-៨-៣. សត្វល្អិតបំផ្លាញជញ្ជក់ដីរ	
២-៨-៣-១. ចៃ	

២-៨-៣-២. ពីងពាងក្រហម

២-៨-៤. សត្វល្អិតចោះស៊ីផ្លែ និង ផ្កា

 ២-៨-៤-១. ដង្កូវឆ្កួតមានពាម

 ២-៨-៤-២. ដង្កូវមូរស្លឹក

២-៨-៥. សត្វល្អិតចោះស៊ីផ្លែ និង ផ្កា

 ២-៨-៥-១. សង្កើចពណ៌បៃតង

២-៩. ការប្រមូលផល 14

២-១០. ការហាលសម្ងាត់..... 14

២-១១. ការទុកដាក់ ថែទាំគ្រាប់ពូជ..... 15

៣. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម និង វិភាគសេដ្ឋកិច្ច..... 15

៣.១. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម 15

៣.២. ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានប្រមូលបាន សម្រាប់វិភាគចំណាយចំណូលផលិតកម្ម..... 17

អារម្ភកថា

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំវិញតំបន់ទន្លេសាប (TSTD) ជាគម្រោងជំនួយបច្ចេកទេស ដែលផ្តល់សហ-ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងសម្រាប់អនុវត្ត ដោយរដ្ឋាភិបាលហ្វីលីពីន មូលនិធិដៃគូអ៊ី-អាស៊ី និងចែករំលែកពុទ្ធិនៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចូលរួមដំណើរការ មិនមែនជាថវិកា (ធនធានមនុស្ស ការិយាល័យបំពេញការងារ...) សម្រាប់អនុវត្តគម្រោង។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីជាអ្នកចាត់ចែងប្រតិបត្តិការផ្ទាល់ ជំនួយមុខឱ្យម្ចាស់ជំនួយ ។ គម្រោងបានធ្វើការសាកល្បងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម និង ផ្តល់សេវាព័ត៌មានជនបទ ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់គ្រួសារកសិករខ្នាតតូចក្នុងខេត្ត កំពង់ចាម កំពង់ធំ សៀមរាប និង បន្ទាយមានជ័យ។

គម្រោងបានអនុវត្ត *កម្មវិធីធ្វើបង្ហាញដំណាំរួមផ្សំ (សណ្តែកបាយ ពោត...)* លើដីស្រែ មុន ឬ ក្រោយស្រូវវស្សា ក្នុងខេត្តទាំងបួន ។ ដោយសហការជាមួយមន្ត្រីកសិកម្មក្នុងខេត្តទាំងបួន គម្រោងបានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដាំដំណាំសណ្តែកបាយ លើដីស្រែ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្របង្រៀន ឱ្យធ្វើអនុវត្តជាក់ស្តែង ជាជំហានៗ តាមដំណាក់កាល លូតលាស់ ពេញមួយវដ្តដំណាំ។ សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសស្តីពី **ដំណាំសណ្តែកបាយលើដីស្រែ មុន ឬ ក្រោយស្រូវវស្សា** នេះ បានរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់នូវចំណេះដឹង និង ចំណេះធ្វើជាក់ស្តែង ដល់កសិករ ក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់ដី និង សំណើមដី និងទឹកដែលមាន ឱ្យអស់លទ្ធភាព។

ខ្លឹមសារក្នុងសៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសនេះ បានរៀបចំឡើង ដោយក្រុមអ្នកបច្ចេកទេស របស់គម្រោងសម្រាប់កសិករ ដោយផ្អែកលើជំហាន និង បទពិសោធន៍អនុវត្តជាក់ស្តែង កន្លងមក ក្នុងឆ្នាំ ២០១២-២០១៣។

ការអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និង បណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី *កម្មវិធីធ្វើបង្ហាញដំណាំរួមផ្សំ (សណ្តែកបាយ ពោត...)* លើដីស្រែ មុន ឬ ក្រោយស្រូវវស្សា នេះ អាចទទួលបានជោគជ័យ ដោយមានការគាំទ្រជាប់ជាបន្តពីថ្នាក់ដឹកនាំ និងបុគ្គលិកក្រុម ទីប្រឹក្សា គម្រោង ពី លោក **ប្រាក់ ថាវអមិជា** ប្រធានសម្របសម្រួលគម្រោង TSTD និងជាអគ្គលេខាធិការរង នៃក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ និង លោក **លីវ លាងហ៊ុ** ប្រធានក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង និង ពីមន្ត្រីបច្ចេកទេស នៃមន្ទីរកសិកម្មខេត្តទាំងបួន។

រៀបរៀងដោយ៖

លោក **ពិត ខុនហ៊ុល** អ្នកជំនាញផ្នែកក្សេត្រសាស្ត្រ/បន្លែ របស់គម្រោង TSTD
ទូរស័ព្ទ: 012 585 892
អ៊ីម៉ែល: khonhel@gmail.com

១. សេចក្តីផ្តើម

ដីស្រែទំនាបស្រូវវិស្សាភាគច្រើន ត្រូវបានប្រើសម្រាប់ដាំដំណាំស្រូវ ប៉ុណ្ណោះ ទោះបីជា មានសំណើមក្នុងដី និង ទឹកអាចស្រោចស្រពបន្ថែម សម្រាប់ដាំដំណាំរួមផ្សំរយៈពេលខ្លី ក៏ដោយ ។ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំ ចុងក្រោយនេះ មានការផ្សព្វផ្សាយជម្រុញ ឱ្យកសិករដាំដំណាំឆ្លងរយៈពេលខ្លី (ដូចជា ឱឡឹក បន្លែ សណ្តែកបាយ ពោត ...) លើដីស្រែ ។ ក្នុងន័យជម្រុញដំណាំរួមផ្សំបង្កើនរដូវនេះ គម្រោង TSTD អនុវត្តកម្មវិធីបានធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដាំដំណាំរួមផ្សំ¹ (សណ្តែកបាយ) លើដីស្រែវិស្សា ក្នុងគោលបំណង៖

- បង្ហាញបច្ចេកទេសដាំដំណាំសណ្តែកបាយ បង្កើនរដូវ មុន ឬ ក្រោយស្រូវវិស្សាលើដីស្រែទំនេរ តាមតំបន់មានសំណើមសមស្រប ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពដីស្រែ។
- បង្កើនប្រភពចំណូលដល់កសិករ និង ជីជាតិដី

២. ការដាំដំណាំសណ្តែកបាយ

២-១. ពូជសណ្តែកបាយដែលនិយមប្រើប្រាស់

សណ្តែកបាយមាន ២ ប្រភេទ គឺប្រភេទដែលមានសំបកផ្លែពណ៌ខ្មៅនៅពេលទុំ និង ប្រភេទដែលមានសំបកផ្លែពណ៌ប្រផេះ នៅពេលទុំ ។ សណ្តែកបាយមានសារៈប្រយោជន៍ច្រើនសំរាប់ធ្វើជាចំណីអាហាររបស់មនុស្ស និង ប្រភពចំណូល ។ វាជាដំណាំ ដែលអាចទាញយកអាសូតពីបរិយាកាសដោយខ្លួនឯង និងជួយបង្កើនជីជាតិដីផងដែរ ។ កសិករអាចដាំដំណាំនេះ នៅក្នុងស្រែមុនដំណាំស្រូវវិស្សា ឬ នៅក្រោយពេលប្រមូលផលស្រូវរួច ភ្លាមៗ នៅពេលដែលដីស្រែ នៅមានសំណើមនៅឡើយ ពីព្រោះដំណាំនេះត្រូវការទឹកតិចតួច ក្នុងមួយវដ្តជីវិតរបស់វា។

¹ ក្នុងចំណោមដំណាំបានសាកល្បង មាន សណ្តែកបាយ ពោតផ្អែម បន្លែ ឱឡឹក។

ចង់ធ្លាស្ទិចថ្នាំមាន២ស្រទាប់ធំ ឬ តូច អាស្រ័យលើបរិមាណដី ដែលយើងត្រូវផលិត បើចង់ច្រកដី រួច មាន កំពស់ ១,៥ម៉ែត្រ និង ដ្យាម៉ែត្រ (ឬ ធ្មេញឈើ) ២,៥ ម៉ែត្រ គឺអាចផលិតបានដីចំនួន ១ តោន។

ស្រោចទឹកឆ្លើម នៅពេលលាយសារធាតុផ្សំចូលគ្នា។

ឧទាហរណ៍:

លាមកសត្វ (គោ ក្របីពុកជុយ)	១០០ គីឡូក្រាម
ឆេះអង្កាម ឬ ជ្រូងអង្កាម	៥០ គីឡូក្រាម
កំបោរស	៥ គីឡូក្រាម

២.៣.២. វិធីធ្វើដីកំប៉ុស្តរោក

ត្រៀមសម្ភារៈដែលត្រូវការ រួមមាន តង់កៅស៊ូសម្រាប់ក្រាល ចង់ធ្លាស្ទិចថ្នាំមាន២ស្រទាប់ សម្រាប់ច្រកដី ចប ប៉ែល បង្កី ជញ្ជីង។ល។ ចំពោះលាមកគោក្របី ត្រូវយកលាមកគោក្របី (ឬ កាក សំណល់ឡដីវឌ្ឍន៍) ដែលស្ងួត ឬ សើមតិចៗហើយ ជ្រាយបំបែក រឹងនឹងកំប្រែង និងឆីសកំទេច កំទីចង់ធ្លាស្ទិច និង វត្ថុរឹង មិនរលាយផ្សេងៗ ចេញឱ្យស្អាត។

ចាក់វត្ថុធាតុផ្សំទាំង ៣ ចូលគ្នា នៅលើតង់កៅស៊ូ ដែលបានក្រាលលាយច្របល់ វាចូលគ្នា ឱ្យសព្វល្អ តាមរូបមន្តខាងលើ ដោយមានស្រោចទឹក ឱ្យជោគល្អមចងក្របូចមាត់ចង់ធ្លាស្ទិចថ្នាំម្ខាង រួចដាក់បញ្ជូរ (ខាងចង នៅក្រោម ធ្វើជាបាតចង់) ហើយជ្រើសឆីសទីតាំងដាក់ចង់ដែលអាចដាក់ត្រូវ កំដៅថ្ងៃបានល្អ ពេញមួយថ្ងៃ ។

ច្រកដីដែលលាយច្របល់គ្នារួច ចូលក្នុងចង់ធ្លាស្ទិចថ្នាំ ហើយកៀរពង្រាយឱ្យពេញបាតចង់ បន្ទាប់ ពីច្រកពេញ (ត្រឹមកម្រិតអាចក្របូចបាន) ត្រូវចំហរមាត់ចង់ ហាលថ្ងៃ ឱ្យបានយ៉ាងតិច ២ ម៉ោង មុននឹង ចងក្របូចមាត់ចង់ ខាងលើ។

ចង់មាត់ចង់ឱ្យជិតល្អ ហើយទុកហាលកណ្តាលថ្ងៃនៅទីតាំងនោះយ៉ាងតិច ១៤ថ្ងៃទើបអាចប្រើ បាន។ ទុកកាន់តែយូរ កាន់តែប្រសើរ។

២-២. វិធីសាស្ត្រដាំដុះ

ដំណាំសណ្តែកបាយ អាចដាំដុះពេញ ១ឆ្នាំ នៅតាមដីចំការតំបន់ខ្ពង់រាប តាមតំបន់តាមដងទន្លេ តាមដីកោះ ដីស្រែ និង ជាដំណាំឆ្លាស់ជាមួយ ដំណាំពោត សណ្តែកដី ដំឡូងមី ដាំនៅតាមចន្លោះដើមកៅស៊ូដែលនៅតូចៗ ដោយការបុកដាំជាជួរ ការឆ្លុតដាំជាចង្កូរ និងការដាំដោយព្រួសលើដីដែលភ្ជួររួចហើយរាស់លប់ ។

កសិករ ក៏អាចធ្វើការដាំដុះបាននៅលើដីស្រែ ក្រោយពីការច្រូតកាត់ប្រមូលផលស្រូវវស្សាហើយភ្លាមៗ នៅពេលដែល ដីស្រែមានសំណើមនៅឡើយ គឺនៅក្នុងអំឡុងពីចុងខែ វិច្ឆិកា ដល់ ខែមករា ហើយប្រមូលផលនៅរវាងក្នុងខែមករា និង ខែមីនា ។

ការរៀបចំដីបានល្អ និងដីនៅមានសំណើមគ្រប់គ្រាន់ គ្រាប់ចាប់ផ្តើមដុះទួលដឹមកខាងលើក្រោយពីដាំបាន ៣ ថ្ងៃ ។ ចាប់ពីពេលដុះពន្លក រហូតដល់អាយុ ១៥ថ្ងៃសណ្តែកបាយមានការដុះលូតលាស់យឺត តែចាប់ពីអាយុ ២០ ថ្ងៃឡើងទៅ ចាប់ផ្តើមមានការដុះលូតលាស់លឿន ។ យើងអាចដាំសណ្តែកបាយ តាមវិធី ៣ យ៉ាង ៖

២-២-១. ការដាំដុះដោយបុកដារណ្តៅ

- ត្រូវដាំសណ្តែកបាយចន្លោះពីជួរមួយទៅជួរមួយ ចំងាយ ៥០សង់ទីម៉ែត្រ (៥តីក)

- ចន្លោះពីរណ្តៅមួយទៅរណ្តៅមួយ ២៥សង់ទីម៉ែត្រ (២តឹកកន្លះ)
- ក្នុងមួយរណ្តៅ ប្រើគ្រាប់ពូជ ពី ៤ ទៅ ៥ គ្រាប់
- ការដាំរបៀបនេះត្រូវការគ្រាប់ពូជចំនួន ៣០ គីឡូក្រាម ក្នុងមួយហិកតា។ ក្រោយពីដុះបាន ១៥ ថ្ងៃ ត្រូវដកចោល ខ្លះ ទុក តែពី ២ ទី ៣ ដើមប៉ុណ្ណោះ ក្នុងមួយគុម្ព/រណ្តៅ។

២-២-២. ការដាំដោយតូតគន្លងជាជួរ

ចំណែកការដាំតូតដាំជាជួរ ត្រូវការគ្រាប់ពូជពី ៣០ ទៅ ៤០ គីឡូក្រាម ក្នុង១ហិកតា ។ ក្រោយពីភ្ជួរដីរួចរាល់ គេចាប់ផ្តើមភ្ជួរធ្វើជាគន្លងសំរាប់ដាក់គ្រាប់ គឺ៖

- ចន្លោះជួរពី ៥០ ទៅ ៦០ សង់ទីម៉ែត្រ (ឬ ពី៥ ទៅ ៦តឹក)
- ចន្លោះគុម្ព ពី១០ ទៅ ២០ សង់ទីម៉ែត្រ
- ក្នុង ១ គុម្ព ទុកពី ២ ទៅ ៣ ដើម
- ជំរក់គ្រាប់ ពី ២ ទៅ៣ សង់ទីម៉ែត្រ

ការដាំតាមវិធីនេះត្រូវការគ្រាប់ពូជប្រមាណ ពី ២៥ ទៅ ៣០ គីឡូក្រាម ក្នុងដី១ហិកតា ហើយអាចដាំដុះឆ្នាំមុខដំណាំជាមួយ អំពៅ ពោត...។ល។

២-២-៣. ការដាំដោយព្រួស

វិធីនេះគេនិយមអនុវត្តនៅតាមតំបន់ដងទន្លេ ពេលដីចំការនៅសើមល្អ។ បន្ទាប់ពីបាចរួច ត្រូវរាស់លប់គ្រាប់ មួយ ឬ ពីរសារ ប៉ុន្តែទាមទារឱ្យមានការដុះស្រុះគ្នានៃគ្រាប់ពូជ ដើម្បីប្រណាំងប្រជែងស្មៅចង្រៃ។ ក្នុងផ្ទៃដី ១ ហិកតា ត្រូវការពូជ ពី ៣០ ទៅ ៤០ គីឡូក្រាម ។

២-៥. ការដករំលស់កូន

ក្រោយពីដាំបាន រយៈពេល ពី១០ ទៅ ១៥ថ្ងៃ គេត្រូវដករំលស់កូនសណ្តែកបាយ ដោយទុកតែដើមណាដែលច្នោស និងរឹងមាំជាងគេ ចំនួនពី ២ ទៅ ៣ដើម ក្នុង១គុម្ព និងត្រូវដកស្មៅចង្រៃឱ្យបានស្អាត ដើម្បីចៀសវាងការដណ្តើមជីជាតិពីដំណាំ ដែលធ្វើឱ្យដំណាំដុះលូតលាស់យឺត ។

២-៦. ការប្រើប្រាស់ដី

២-៦-១. ដីគីមី

ការប្រើប្រាស់ដីតាមបច្ចេកទេស និងត្រឹមត្រូវតាមពេលវេលា ធ្វើឱ្យដំណាំលូតលាស់ល្អ និងទទួលបានទិន្នផលខ្ពស់ ។ ដីដែលគេនិយមប្រើលើដំណាំសណ្តែកបាយ គឺដីអ៊ុយរ៉េ ដេអាប៉េ និងប៉ូតាស្យូម ។ ការប្រើប្រាស់ដី ចែកចេញជា ២ ដំណាក់កាល គឺ ដីដេអាប៉េ និងប៉ូតាស្យូម (១០០ភាគរយ) ដាក់ទ្រាប់បាតមុនពេលដាំ ។ ចំណែក ដីអ៊ុយរ៉េ ដែលនៅសល់ ប្រើសម្រាប់ដាក់បំប៉នមួយលើកទៀត ក្រោយពីដាំបាន ២០ថ្ងៃ ដើម្បីជំរុញការលូតលាស់ និងបង្កើនកំពកបួស ។ ចំណែកដីដែលជាប្រភេទដីខ្សាច់ ដូចជាក្រុមដីប្រទះឡាង និងដីព្រៃខ្មែរ គេចាំបាច់ត្រូវប្រើដីអ៊ុយរ៉េក្នុងបរិមាណច្រើនដើម្បីឱ្យដំណាំលូតលាស់ល្អ និង បង្កើនកំពកបួស ។ ដីត្រូវដាក់ឃ្នាតពីគល់ចំងាយពី ៥ ទៅ ១០សង់ទីម៉ែត្រ រួចពូនដីលប់ឱ្យជិត ដើម្បីទប់គល់ដំណាំផង និងការពារជីមិនឱ្យបាត់បង់តាមរយៈការហើរ ទៅក្នុងបរិយាកាស និងការហូរច្រោះដោយសារទឹកផង ។

ឈ្មោះដី	កម្រិតដីទៅតាមក្រុមដី (គីឡូក្រាម ក្នុង ១ ហិកតា)		
	ព្រៃខ្មែរ ប្រទះឡាង (ដីខ្សាច់ ល្បាយខ្សាច់)	កំពង់សៀម ឡាបានសៀក ទួលសំរោង (ដីល្បាយអិដ្ឋ)	កៀនស្វាយ (ដីល្បាយ)
អ៊ុយរ៉េ	១៤៥	១៥	១៣
ដេអាប៉េ	១៣០	១៥៧	១៣៣
ប៉ូតាស្យូម	៥០	៥៨	៦៧

២-៦-២. ដីលាមកគោ និងកំប៉ុស្ត

ដីលាមកគោ និងដីកំប៉ុស្ត អាចប្រើនៅពេលទ្រាប់បាតក្នុងកម្រិត ៥តោន ក្នុង ១ហិកតា ឬ ០,៥ គីឡូក្រាម ក្នុង ១ ម៉ែត្រការ៉េ ។

២-៧. ការកំចាត់ស្មៅចង្រៃ

ការកំចាត់ស្មៅចង្រៃ ត្រូវធ្វើនៅរយៈពេល ១៥ និង ៣០ថ្ងៃក្រោយពីដាំ ។ បើហួសពេលនេះវានាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រព័ន្ធបូស និង នាំដល់ការជ្រុះផ្កា ។

២-៨. ជម្ងឺ និងសត្វល្អិតលើដំណាំសណ្តែកបាយ វិធីការពារ និង កំចាត់

សត្វល្អិតដែលកើត លើដំណាំសណ្តែកមាន ដង្កូវវយ ដង្កូវស្នែង ចែសណ្តែក ពីងពាងក្រហម ដង្កូវកាត់ដើមកាត់ស្លឹក ស្រីង រុយកូនសណ្តែក ដង្កូវស្លឹកកូរ ដង្កូវស៊ីផ្លែ ។ គេអាចកំចាត់សត្វល្អិតទាំងនេះ ដោយប្រើថ្នាំគីមីមួយចំនួន ឬ ប្រើវិធានការ អាយក៏អ៊ីម ។

ជម្ងឺសំខាន់ៗដែលកើតលើដំណាំសណ្តែកមាន ជម្ងឺអុតត្នោតលើដំណាំសណ្តែក (Cercospora Leaf Spot) ជម្ងឺ រូញលឿងលើដំណាំសណ្តែក (Mungbean yellow mosaic virus) ជម្ងឺ រលួយគល់ និង ឫស (Root and basal stem rot) និងជម្ងឺ រលួយខ្មៅ (Charcoal rot) ។

២-៨-១. ជម្ងឺសណ្តែកបូស

ជម្ងឺនេះច្រើនកើតលើដើមសណ្តែកដែលចាប់ពីអាយុមាន ១ខែ ក្រោយដំណុះ រហូតចេញផ្កា។

ធាតុសញ្ញា ៖ ស្លឹកបាត់បង់ពណ៌បៃតងបន្តិចម្តងៗ ពីចុងត្រួយមកក្រោម ដោយប្រែជាពណ៌លឿងនៅពេលជម្ងឺ រាតត្បាតពេញទំហឹង គ្រប់សរីរាង្គប្រែជាពណ៌លឿង ហើយងាប់តែម្តង។ ផ្លែ កូរនៃដើមដែលកើតជម្ងឺនេះអាចមានគ្រាប់ តិចតួច ឬ គ្មានតែម្តង។ សណ្តែកបូស គឺឆ្លងពីដើមមួយទៅដើមមួយ ពីចំការមួយទៅចំការមួយ និង ពីតំបន់មួយទៅតំបន់មួយ ដោយភ្នាក់ងារបង្កជម្ងឺ និងវីរុស និងសត្វល្អិតជញ្ជក់ជ័រមានដូចជាពួកចៃ ជាដើម។

ការការពារ និង កំចាត់

- ជ្រើសរើសពូជធន់នឹងជម្ងឺនេះ
- ដាំដុះស្របពេលដែលប្រជាជនក្នុងមូលដ្ឋានដាំ
- ជម្រះស្មៅឱ្យបានស្អាត
- ដកដើមកើតជម្ងឺចោល ដោយដុត ឬ កប់
- បាញ់ថ្នាំកំចាត់សត្វល្អិត (ថ្នាំផ្សំពីរុក្ខជាតិ ឬ ថ្នាំគីមី)

២-៨-២. ជម្ងឺអុចពណ៌ត្នោតលើស្លឹកសណ្តែកបាយ

ជម្ងឺនេះច្រើនកើតមាននៅរដូវវស្សា មានស្នាមអុចមូលៗពណ៌ត្នោតនៅលើស្លឹក ។ ជួនកាល មានពណ៌ម្រះ ឬ ឈាមជ្រូក ដែលមានអង្កត់ធ្នឹតប្រវែង ៣ មីលីម៉ែត្រ បន្ទាប់មកចំណុចកណ្តាល ប្រែពណ៌ទៅជាប្រផេះ ហើយវាក៏ងាប់ អាចជ្រុះ មកដីបន្ទាល់ ទុកតែប្រហោងកណ្តាលតូចៗ។ ជម្ងឺអុចត្នោតរាលដាលយ៉ាងឆាប់រហ័ស កាលណាសីតុណ្ហភាព ប្រែប្រួល ពីត្រជាក់ទៅក្តៅសើម ដោយស្លឹកសណ្តែកទាំងឡាយត្រូវត្រៀមស្វិតជ្រុះទៅដី ។

វិធានការការពារ:

- ប្រើពូជធន់នឹងជម្ងឺ
- យកគ្រាប់សណ្តែកលាយជាមួយថ្នាំផ្សិតមុនពេលដាំ
- ទុកដីចោលទំនេរពីដំណាំដែលជាជម្រកនៃជម្ងឺនេះចំនួន ៣ ឆ្នាំ ដើម្បីបន្ថយការរាតត្បាត
- ការប្រើជីគ្រប់គ្រាន់ សំណើមសមស្របដល់ការលូតលាស់ មានសន្ទុះលឿនជៀសផុតពីការបំផ្លាញនៃជម្ងឺ នេះ ។ ជម្ងឺនេះរាតត្បាតក្នុងរយៈពេលសីតុណ្ហភាពចុះទាប ។

២-៨-៣. សត្វល្អិតបំផ្លាញដណ្តក់ដី

២-៨-៣-១. ចៃ:

ចែមានពណ៌ខ្មៅ ឬពណ៌ត្នោតក្រមៅ មានទំហំ ១,៥ ទៅ ២មីលីម៉ែត្រ ។ ខ្លួនវាទន់ៗ ងាយនឹងបែកស្លាប់ណាស់ ពេលទើបនឹងញាស់វាគ្មានស្លាបទេ ។

ការបំផ្លាញ ៖

នៅពេលសណ្តែកបាយស្ថិតនៅក្នុងវគ្គបែកមែក (អាយុ២៣ថ្ងៃ) ចែចាប់ផ្តើមបំផ្លាញ យ៉ាងខ្លាំង ដោយជញ្ជក់យកទឹកដីជាតិលើសរីរាង្គខ្ចីពីដើម ត្រួយ និងមែក ។ វាធ្វើឱ្យត្រួយ សណ្តែករួញរមូរ ការលូតលាស់ ខ្សោយ។ តាមធម្មតា គេសំគាល់ឃើញថា ពេលដែលមាន ចែច្រើន ក៏មានស្រមោចទៅរោមជាមួយចែនេះ ជញ្ជក់យកជាតិសើមម្យ៉ាងស្អិតៗ ដែលចែនេះ បញ្ចេញមកប្រលាក់ជាប់លើស្លឹក ។

វិធានការការពារ ៖

ត្រាំកំទេចថ្នាំខ្លាំង ១ គីឡូក្រាម សំរាប់ត្រាំទឹក ១ លីត្រ រយៈពេល ១២ ម៉ោង ទើបយក ទឹកនោះទៅច្រោះ រួចលាយ ជាមួយទឹក ២០ លីត្រ ហើយយកសាប៊ូ ២០ ក្រាមលាយក្នុងទឹកថ្នាំ នោះ កូរឱ្យសព្វ ទើបបាញ់ ។

ប្រើថ្នាំពុលគីមី (ប្រភេទថ្នាំជ្រាប)

២-៨-៣-២. ពីងពាងក្រហម

មានខ្លួនតូចៗ មើលនឹងភ្នែកទទេសឹងតែមិនឃើញ ខ្លួនវាមានពណ៌ក្រហម មានជើងប្រាំបី ។ វាចូលចិត្ត រស់ នៅផ្នែកខាង ក្រោមនៃស្លឹក ។

ការបំផ្លាញ ៖ ពីងពាងក្រហមជញ្ជក់ដំរី ធ្វើអោយស្លឹកសណ្តែក មានពណ៌លឿងអុច ខ្មៅតូចៗ ដែលបណ្តាល ឱ្យលែងលូតលាស់ ។

វិធានការការពារ ៖

- បាញ់ថ្នាំផ្សំពីរុក្ខជាតិ
- ថ្នាំគីមី (ហ្សូសឌ្រីន ៣ គ.ក្រ ក្នុង ១ ហិកតា)

២-៨-៤. សត្វល្អិតចោះស៊ីផ្លែ និង ផ្កា

២-៨-៤-១. ដង្កូវឆ្លូតមានរាម

ដង្កូវមានពណ៌ប្រផេះ ឆ្លូតខ្មៅតូចនៅតាមបណ្តោយខ្លួនវា និងមានរាមឆ្មារៗ នៅពាសពេញលើខ្លួនវាទៀតផង។ ទំហំខ្លួនប៉ុនចុងចង្កី៖ មានប្រវែង ៣៥មីលីម៉ែត្រ ។ មេអំបៅជាប្រភេទសត្វល្អិត មានពណ៌ខ្មៅដុំៗ ស្ថិតនៅពាសពេញលើស្លាបខាងលើវា ទទឹងកាងស្លាបមានប្រវែងប្រមាណ ៣០មីលីម៉ែត្រ ហើយមានពងពី១៨០ ទៅ២០០ (១សំបុក) ស្ថិតនៅផ្នែកខាងក្រោមស្លឹក ជាកញ្ចប់មានសំឡីពណ៌សគ្របការពារលើពង ហើយញាស់ក្នុងរយៈពេលពី៧ ទៅ៩ថ្ងៃ។

ការបំផ្លាញ ៖ ដង្កូវឆ្លូតមានរាមដែលទើបញាស់ចាប់បំផ្លាញដោយចោះគ្រាប់ស៊ីនៅពេលដែលផ្លែសណ្តែក នៅខ្ចី ហើយវានៅបែកផ្សេងពីគ្នា ។ ដង្កូវប្រភេទនេះចេញរកស៊ីពេលល្ងាចត្រជាក់ និងពេលព្រឹក ដល់ពេលក្តៅវាចុះមកជ្រកលាក់ខ្លួននៅក្រោមផ្ទៃស្លឹក ។ ដង្កូវនេះអាចស៊ីដំណាំច្រើនប្រភេទ ដូចជា កប្បាស ពោត ថ្នាំជក់ និងបន្លែ ផ្សេងៗទៀត ។

វិធានការការពារ ៖

គេអាចសំលាប់ដង្កូវឆ្លូតមានរាមដោយប្រើថ្នាំផ្សំពីរុក្ខជាតិ ឬ ថ្នាំពុលគីមី ។

២-៨-៤-២. ដង្កូវមូស្លីក

២-៨-៥. សត្វល្អិតចុចជញ្ជក់ផ្លែ

២-៨-៥-១. សង្កើចពណ៌បៃតង

មានខ្លួនសំប៉ែត មានស្លាបលើរឹងពាក់កណ្តាល និងស្មើទន់ពាក់កណ្តាល មានពណ៌ស្លឹកឈើ ស្លាបក្រោមស្មើថ្នាំដូចពួកស្លឹក បណ្តោយខ្លួនប្រវែង ១៥មីលីម៉ែត្រ ហើយមានស្នែងស្រួចពីរត្រង់ទៅមុខ នៅលើ ក្បាលរបស់វា ។

ការបំផ្លាញ ៖ វាចូលចិត្តជញ្ជក់គ្រាប់នៃផ្លែ ធ្វើអោយសណ្តែកស្តុកគ្មានគ្រាប់ ។

វិធានការការពារ ៖ ត្រូវប្រើថ្នាំផ្សំពីរុក្ខជាតិ ឬ ថ្នាំពុលគីមី ។

២-៩. ការប្រមូលផល

ផ្លែសណ្តែកបាយចាប់ផ្តើមទុំនៅពេលមានអាយុពី៥០ ទៅ៧០ថ្ងៃ ឬ នៅរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ក្រោយ ពេលចេញផ្កា អាចបេះប្រមូលផលបាន នៅពេលទុំសំបកក្នុងប្រៃពីពណ៌បៃតងក្រមៅទៅជាខ្មៅ ឬ ពណ៌ លឿងប្រផេះ សំបកក្នុងស្លូតក្រៀម គ្រាប់ក្នុងផ្លែលុះ គ្រាប់ឡើងវិញ ហើយភ្លើរលោង និងសំណើមគ្រាប់មាន ប្រមាណពី ២០ ទៅ ២៥% ។ ចាប់ពីអាយុ ៧០ថ្ងៃឡើងទៅ ស្លឹកទាំងអស់ប្រៃពណ៌លឿង និងក្រៀមផ្ទុះ តែម្តង។ ដោយការទុំរបស់ដំណាំនេះ ពុំមានលក្ខណៈ ស្រុះគ្នា គេអាចប្រមូលផលពី ២ ទៅ ៣ លើក ។

- លើកទី១៖ នៅពេលសណ្តែកទុំបានប្រមាណពី ៥០ ទៅ ៧០%
- លើកទី២៖ នៅរយៈពេល១៥ថ្ងៃក្រោយប្រមូលលើកទី១
- លើកទី៣៖ អាចមានលើកទី៣ រយៈពេលពី ៧ ទៅ ១០ថ្ងៃ ក្រោយប្រមូលលើក២ ។

ការប្រមូលផលគួរធ្វើនៅពេលព្រឹក ពីព្រោះនៅពេលថ្ងៃរសៀល មានអាកាសធាតុក្តៅ នាំឱ្យ ងាយរើកសំបកផ្ទុះគ្រាប់ ។

២-១០- ការហាលសម្លាតក្នុង

បន្ទាប់ពីបេះផ្លែពីចំការហើយ គេយកផ្លែទាំងនោះទៅហាលរយៈពេលពី ៥ ទៅ១០ ថ្ងៃ ហើយ គេវាយផ្លែនោះនឹងដំបងឈើ ដើម្បីឱ្យបែកគ្រាប់(វាយល្មមៗ) រួចគេសំអាតសំបកនោះចេញ ។ ក្នុងករណី គ្រាប់ចំណីគេអាចប្រមូលទុកក្នុងជង្រុក ឬបារវ៉ែតម្តងតែបើករណីជាគ្រាប់សំរាប់ទុកពូជ គេត្រូវហាលបន្ថែម រយៈពេលពី២ ទៅ ៣ថ្ងៃទៀត ដើម្បីឱ្យគ្រាប់ស្ងួតល្អ ទើបអាចទុកពូជបាន ។

២-១១- ការទុកដាក់ ថែទាំគ្រាប់ពូជ

ដើម្បីទុកដាក់គ្រាប់អោយមានសុវត្ថិភាព ការរក្សាទុកដាក់គ្រាប់ពូជសម្រាប់ប្រើប្រាស់ នៅរដូវបន្ទាប់ គឺគ្រាប់ពូជត្រូវមានសំណើមពី ១២ ទៅ ១៣% ហើយត្រូវរក្សាទុកដាក់នៅកន្លែង ដែលគ្មានសត្វល្អិត គ្មានខ្យល់ចេញចូល ឬទុកនៅក្នុងធុងបិទជិត ឬ អាចរក្សាទុកដោយប្រើប្រាស់ថ្នាំការពារសត្វល្អិត ។

៣. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម និង វិភាគសេដ្ឋកិច្ច

៣.១. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម

ការកត់ត្រាទុកនូវតួលេខចំណាយចំណូល មានសារៈសំខាន់ណាស់ ។ មានហេតុផលជាច្រើន ដែលគេចាំបាច់ត្រូវកត់ត្រាជាប្រចាំ ពីចំណាយចំណូលផលិតកម្ម ។ ខាងក្រោម ជាហេតុផលចំបងៗមួយ ចំនួន ៖

- ប្រសិនបើគ្មានការកត់ត្រាពីអ្វីដែលត្រូវបានចំណាយ ហើយអ្វីដែលបានចំណូលនោះទេ យើងនឹងមិនអាចដឹងបានទេ ថាតើ មុខជំនួញរបស់យើងខាត ឬ ចំណេញ? ចូរចងចាំថា ការទទួលបានប្រាក់ចំណូលរាល់ថ្ងៃ មិនមានន័យថា យើងបានទទួលប្រាក់ចំណេញនោះទេ ។

- ប្រសិនបើយើងដឹងច្បាស់ពីមុខចំណាយ និង មុខចំណូលច្បាស់លាស់ យើងអាចរិះករិធី ដើម្បីគ្រប់គ្រងជំនួញ ឱ្យបានកាន់តែល្អ កាន់តែបានចំណេញច្រើន។
- កំណត់ត្រាអាចត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើផែនការចំណាយនៅពេលអនាគត ព្រោះយើងអាច ដឹងពីតំលៃ និង ធនធានដែលត្រូវចំណាយ ។

គោលដៅចំបងនៃធ្វើជំនួញ ឬ ផលិតកម្មអ្វីមួយ គឺវាបានចំណេញ និង កាន់តែចំណេញច្រើន ។ ប្រាក់ចំណេញ ជា ផលសង (ឬ ទាពខុសគ្នាជាវិជ្ជមាន) រវាង ប្រាក់ចំណូល (បានមកពីការលក់ ផលិតផល ឬ សេវាកម្ម) និង ប្រាក់ចំណាយទាំងអស់ ។ ចំណាយ អាចបែងចែកជា ២ ប្រភេទ គឺ ៖

(១) **ចំណាយថេរ** (មិនប្រែប្រួល ²) គឺជា ចំណាយមូលធន ដូចជា ដី សំណង់ គ្រឿងចក្រ ឧបករណ៍កសិកម្ម ឃ្នាំង សម្ភារៈសាងសង់ទ្រើងត្រសក់ ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដំណាក់ទឹក រោង បណ្តុះផ្សិត ទ្រុងមាន់ គ្រឿងចក្រ..... ដែលមានតំលៃ (ត្រូវកាត់រំលស់) ជាប្រចាំ ទោះជាមាន ការផលិត ឬក៏ គ្មាន ក៏ដោយ ។ ដោយសារឧបករណ៍ និងសម្ភារៈ ក្នុងមុខចំណាយថេរទាំងនេះ អាចប្រើបានច្រើនដង (ប្រើម្តង មិនអស់) ហើយ អាចប្រើនៅក្នុងផលិតកម្ម សារក្រោយៗទៀត នោះ គេត្រូវគិតរំលស់វា ជាច្រើនសារ/ដង ។ ការកំណត់ចំនួនសាររំលស់ថ្លៃឧបករណ៍ និង សម្ភារៈ ក្នុងប្រភេទចំណាយថេរនេះ អាចគិតបានច្រើនបែប ដូចជា តាម ចំនួនសារ (ដង) ផលិតកម្ម តាមអាយុកាល (រយៈពេល) អាចនៅប្រើបានរបស់វា ។

(២) **ចំណាយប្រែប្រួល** គឺជាប្រភេទចំណាយជាក់ស្តែងសម្រាប់ការផលិត ផលិតផល ឬសេវាកម្ម អ្វីមួយ។ ការចំណាយប្រភេទនេះ រួមមាន វត្ថុធាតុដើម ដូចជា គ្រាប់ពូជ ដី ថ្នាំ កំបោរស ការរៀបចំដី ថ្លៃបូមទឹកស្រោចស្រព ពលកម្ម ដែលត្រូវការ ចាំបាច់សម្រាប់ផលិតរបស់ ឬ ផលិតផលអ្វីមួយ (ដូចជា ផ្សិតចំបើង មាន់ ជ្រូក.....) ។

ដើម្បីឱ្យដឹងច្បាស់ ថាតើគោលដៅជោគជ័យជំនួញ សម្រេចបានត្រឹមណានោះ គេត្រូវការព័ត៌មាន ជាចាំបាច់ ដែលមិនអាចរកបាន ក្រៅតែពីការកត់ត្រាជាប្រចាំ និង បានត្រឹមត្រូវរបស់យើង នោះឡើយ ។ ការកត់ត្រា អាចផ្តោតលើការប្រមូលព័ត៌មានចាំបាច់ សម្រាប់វិភាគចំណាយ និង ចំណេញ និង តម្រង់ទិសមុខរបរ ឬ ផលិតកម្ម តាមពេលវេលា ឲ្យចំ ឆ្លើយតបតម្រូវការទីផ្សារ និង

² នៅពេលទិញ ឬសាងសង់ហើយ (គឺថា បានចំណាយហើយ) ទោះបីប្រើ ឬមិនប្រើក្តី សម្រាប់ការផលិតទំនិញ (ផលិតផល) អ្វីមួយ ក៏ដោយ ក៏គុណភាព (គឺថា វាក្លាយបន្តិចម្តងៗ ទៅជាបស់ចាស់ សឹកធម៌វិល.....) ហើយ តំលៃរបស់វា នឹងត្រូវ បាត់បង់ បន្តិចម្តងៗ ទៅតាមនោះដែរ។

ទៅអនាគតខាងមុខ ។ ខាងក្រោមនេះ ជាទម្រង់កត់ត្រា³ សាមញ្ញមួយ ដែលកសិករ អាចប្រើសម្រាប់កត់ត្រាចំណាយ ចំណូលរបស់ខ្លួន ។

ក. តារាងចំណាយ

ឈ្មោះផលិតកម្ម:.....

ថ្ងៃចាប់ផ្តើមផលិតកម្ម:..... ថ្ងៃបញ្ចប់ផលិតកម្ម:.....

ល.រ	មុខចំណាយ	ឯកតា	ចំនួន	តំលៃ ១ឯកតា	ទឹកប្រាក់សរុប

ខ. តារាងចំណូល

ឈ្មោះផលិតកម្ម:.....

ថ្ងៃចាប់ផ្តើមផលិតកម្ម:..... ថ្ងៃបញ្ចប់ផលិតកម្ម:.....

ល.រ	មុខចំណូល	ឯកតា	ចំនួន	តំលៃ ១ឯកតា	ទឹកប្រាក់សរុប

៣.២. ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានប្រមូលបាន សម្រាប់វិភាគចំណាយចំណូលផលិតកម្ម

ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មាន ចាំបាច់ ត្រឹមត្រូវ គេត្រូវកំណត់ឲ្យបានច្បាស់ពីមុខចំណាយ និង ចំណូលទាំងអស់ ហើយកត់ត្រាបានជាប្រចាំ និង បានត្រឹមត្រូវពីព័ត៌មាន ដែលបានកំណត់ទាំងនោះ ។ ព័ត៌មានប្រមូលបានទាំងនេះ នឹងត្រូវប្រើសម្រាប់វិភាគសេដ្ឋកិច្ច (គឺ ថ្លៃដើមផលិតផល និង ប្រាក់ចំណេញ) របស់ផលិតកម្មណាមួយ ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជា គំរូកត់ត្រា និង វិភាគចំណាយ និង ចំណូលនៃការដាំដំណាំសណ្តែកបាយលើដីស្រែ របស់កសិករ នៅស្រុកស្ទឹងត្រែង ខេត្ត កំពង់ចាម ។

³ តាមគំរូ សៀវភៅកត់ត្រាគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានកសិករ របស់ គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាព ជុំវិញតំបន់ទន្លេសាប។

ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចការដាំដុះដំណាំសណ្តែកបាយលើដីស្រែ

ឈ្មោះកសិករ: ប៊ុយ កេង

ភូមិ សំបូរ ឃុំ សូកាស ស្រុក ស្ទឹងត្រែង ខេត្ត កំពង់ចាម

ដំណាំ: សណ្តែកបាយ

ពូជ: ស្ថានីយចំការលើ

ថ្ងៃចាប់ផ្តើម: ថ្ងៃទី ០៤ មករា ២០១៣

ថ្ងៃប្រមូលផល ថ្ងៃទី ០៣ មេសា ២០១៣

លើផ្ទៃដី: ៤.០០០ ម៉ែត្រការ៉េ

បរិយាយ	ឯកតា	ចំនួន	តម្លៃ/ឯកតា	សរុប	ចំនួនសារ រំលស់	សរុប ក្នុងៗរដូវ
១-ចំណូល						
ប្រាក់ចំណូលបានពីលក់គ្រាប់សណ្តែកបាយ	គីឡូក្រាម	350	5.000	1.750.000	-	1.750.000
ចំណូលសរុប		350				1.750.000
២-ចំណាយ ប្រែប្រួល						
ថ្លៃរៀបចំដី (៤.០០០ ម៉ែត្រការ៉េ)	សារ	2	50.000	100.000	-	100.000
គ្រាប់ពូជសណ្តែក	គីឡូក្រាម	10	5.200	52.000	-	52.000
ដីអិនប៉េកា/ដីគីមី (ប្រភេទ អ៊ុយរ៉េ និងដេអាប៉េ)	គីឡូក្រាម	20	2.400	48.000	-	480.000
ដីធម្មជាតិ	គីឡូក្រាម	1.000	50	50.000	-	50.000
ថ្នាំកំចាត់ជម្ងឺផ្សិត និងសត្វល្អិត	លីត្រ	1	20.000	20.000	-	20.000
កម្លាំងពលកម្មព្រួសគ្រាប់	នាក់-ថ្ងៃ	1	15.000	15.000	-	15.000
កម្លាំងពលកម្មធ្វើស្មៅ	នាក់-ថ្ងៃ	2	15.000	30.000	-	30.000
កម្លាំងពលកម្មដាក់ដីបំប៉ន	នាក់-ថ្ងៃ	2	15.000	30.000	-	30.000
កម្លាំងពលកម្មប្រមូលផល	នាក់-ថ្ងៃ	4	15.000	600.000	-	600.000
កម្លាំងពលកម្មវាយបំបែកសំបក	នាក់-ថ្ងៃ	2	15.000	30.000	-	30.000
កម្លាំងពលកម្មបក ធាយសម្អាតគ្រាប់	នាក់-ថ្ងៃ	1	15.000	15.000	-	15.000
សរុបចំណាយប្រែប្រួល (TVC)						1.422.000
៣-ប្រាក់ចំណេញ ធៀប ចំណាយប្រែប្រួល TVC						328.000
២-ចំណាយមិនប្រែប្រួល/ថេរ						
ថង់កៅស៊ូសំរាប់ធ្វើដីកំប៉ុស្ត	ម៉ែត្រ	4	3.000	12.000	2	6.000
សរុបចំណាយមិនប្រែប្រួល/ថេរ (TFC)						6.000
២-ចំណាយសរុប (TC = TVC+TFC)						1.428.000
៣-ប្រាក់ចំណេញ ធៀបចំណាយ សរុប TC						322.000

